

Список використаних джерел

1. Гридчук І. Пошук роботи: аналіз етапів, стратегій та психологічних особливостей аплікантів на ринку праці [Електронний ресурс] / І. Гридчук // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2013. – № 3. – С. 219–228. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/USRN/Pippo_2013_3_26_
2. Гридчук І. Стратегії пошуку роботи в умовах сучасного ринку праці [Електронний ресурс] / І. Гридчук // Психологія і суспільство. – 2013. – № 2. – С. 148–152. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/USRN/Psis_2013_2_15_
3. Дяків О. П. Портфоліо як метод самопрезентації студента на ринку праці / О. Дяків, Н. Слівінська // Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні напрямки розвитку соціально-економічних систем» / Вісник Донецького національного університету // Науковий журнал, спецвипуск, том 1, 2011. – С. 38–40.
4. Соколова Г. Б. Сучасні студенти у пошуках роботи: чому і як її знаходять [Електронний ресурс] / Г. Б. Соколова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. – 2013. – № 1053, Вип. 31. – С. 178–180. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKglSD_2013_1053_31_30_

Олеся БЛОШУК

Науковий керівник

канд. екон. наук, доцент Дяків О. П.

Тернопільський національний
економічний університет

РІВЕНЬ ОСВІТИ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ФАКТОР ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДИХ ФАХІВЦІВ В УКРАЇНІ

Рівень освіти і професійної підготовки є визначальним у забезпеченні працевлаштування молоді. Освіта та професійна підготовка дають молодій людині кваліфікацію, розвивають ділові навички, сприйнятливість до наукових ідей і технічних інновацій, таким чином підвищуючи продуктивність її праці. Дослідження даної проблематики досі не сповна висвітлили всі проблеми освітлення в контексті сучасної науки державного управління, тому дуже важливо розглянути вплив освіти на подальше працевлаштування молодих фахівців в Україні. Серед учених, які досліджували цю проблематику, можна виділити С. Мельника, А. Прокопенка, П. Уварова, а також сучасних українських науковців С. Бандура, В. Скуратівського, А. Палія, Е. Лібанову.

Багато молодих людей, з'являючись на ринку праці, не мають не лише професійної, а й навіть закінченої середньої освіти. Це зумовлено великою мірою тим, що країна, можна сказати, не виконує Закон про обов'язкову середню освіту. Також наявний значний розрив між теоретичною підготовкою в професійних навчальних закладах і практичними заняттями певною діяльністю, що робить ненормальною реакцію того, хто надає роботу, на достатній рівень підготовки фахівців, який не закріплений відповідним розвитком трудових навичок. Це, в кінцевому результаті, впливає на

можливість їх працевлаштування, тому що навчальний заклад випускає не фахівця, а просто випускника.

Сьогодні є гостра проблема, пов'язана з невідповідністю запитів і вимог роботодавця реальним характеристикам молоді, яка виходить на ринок праці. Доцільним було б створення мережі співпраці між зацікавленими сторонами (роботодавцем) і навчальними закладами, зокрема, в питаннях про проходження виробничо-професійної практики. Для сучасного працівника замало знати та вміти, для нього важливішим є аспект самовираження.

Прагнення величезної кількості молодих людей до формування себе як особистості встановило тенденцію до здобуття професій, для яких в економіці країни немає достатньо робочих місць. Це стосується, насамперед, підготовки фахівців таких спеціальностей, як економіка, менеджмент, юриспруденція. Згадану диспропорцію мають враховувати і недержавні ВНЗ України.

Також сьогодні характерний нерівномірний розподіл вищих навчальних закладів на території країни. Молодь здобуває освіту далеко від дому, у великих містах, де, як правило, і залишається працювати. Тому першочерговим завданням має стати розвиток державного управління освітнім процесом в областях. Корисним також було б враховувати й особливості самих регіонів, сприяти активній співпраці провідних підприємств, установ і організацій у фінансуванні навчальних програм, а також оновленні матеріально-технічної бази навчальних закладів.

Нинішні проблеми в державній політиці зайнятості молоді пов'язані не тільки з важкістю працевлаштування, а й також з високою ймовірністю втратити роботу, змінами місця праці, низькою соціально-економічною мобільністю і пасивністю в процесі пошуку роботи, доволі тривалим періодом такого пошуку.

Чим вищий рівень освіти (освіта – це процес і результат цілеспрямованого формування культури людини) має працівник, тим вища мінімально прийнятна для нього ставка оплати праці й тим більші вимоги він висуває до змісту та умов праці. Високий рівень освіти підвищує можливості молоді людини забезпечити себе роботою за спеціальністю, однак не може застрахувати її від втрати робочого місця.

Однією з вагомих проблем чинної системи освіти є невідповідність рівня фахівців, яких випускають виші, потребам суспільства, динаміці його розвитку. Важливий показник – недостатня якість підготовки у ВНЗ, відсутність у молодих фахівців практичних навичок за отриманою спеціальністю. Найчастіше виші не реагують на відсутність системи розподілу випускників, яка могла б забезпечити їх гарантоване працевлаштування, трудову адаптацію та соціальні гарантії.

Як цілком слушно стверджує О. Дяків, «...роботодавець хоче взяти на роботу молодого спеціаліста, який має певний стаж роботи, володіє певними компетенціями, які формують його компетентнісний підхід до виконання певної роботи. Випускники вищих навчальних закладів (особливо приватних) прагнуть знайти гідну працю і тому мають дещо завищені вимоги до умов та оплати праці, а також надмірну «амбіційність» – зайняти керівну посаду, що ускладнює ситуацію на ринку праці, збільшує кількість безробітних молодих людей» [1, с. 405].

Упродовж останніх років стратегія молоді на етапі вибору професії визначається двома основними аспектами – прагненням досягти високого конкурентоспроможного рівня власних ресурсів і бажанням задовольнити власні матеріальні потреби, сформовані на основі нових споживчих стандартів. Суттєвою мотивацією молоді до продовження навчання й отримання освіти є твердження про те, що молодим частіше вдається знайти навчальні, а не робочі місця. Таким чином, далі більша частина людей молодого віку охоплена навчанням, а процес працевлаштування відходить на другий план. Одночасно створюється специфічний ринок молодіжних місць праці, що охоплює найрізноманітніші види короткочасної, тимчасової, непостійної роботи, такої роботи, яку можна поєднувати з навчанням в навчальних закладах різного рівня. За великим рахунком, йдеться про «конгломерат» молодіжної роботи і навчання, який є паліативом життєвої стратегії, пов'язаної з постійною зайнятістю, перспективами професійного самовдосконалення і кар'єрного зростання.

Отже, можна зробити висновок, що під час навчання у виші відбувається певне залучення до професії, проте набутих досвіду і якості професійної підготовки може бути недостатньо. Причинами такого є особливість організації навчального процесу, здебільшого, відсутність попиту на ринку праці. Саме тому сформувалися невисокий рівень навчально-пізнавальної активності та прагматичне ставлення до навчання. Державна політика в галузі освіти повинна забезпечити сприяння формуванню, і належному використанню трудового потенціалу країни. Держава має створити умови, за яких бізнес і громадські організації, зацікавлені у висококваліфікованих працівниках, будуть активніше прилучатися до фінансування освіти.

Список використаних джерел

1. Дяків О. Молодь на ринку праці регіону: проблеми та шляхи їх вирішення / О. Дяків // Міжнародна науково-практична конференція «Праця в ХХІ столітті: новітні тенденції, соціальний вимір, інноваційний розвиток» / Формування ринкової економіки: зб. наук. праць. – К.: КНЕУ, 2012 т. 1. – С. 403–411.

Майя БОГДАН

Науковий керівник

канд. екон. наук, доцент Крамарчук С. П.

Тернопільський національний

економічний університет

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

В наш час дуже актуальною темою є розвиток малого бізнесу, адже саме завдяки йому створюються нові робочі місця, через що зменшується рівень безробіття, збільшуються надходження до державного бюджету у вигляді податків, відбувається насичення ринку товарами та послугами, відбувається структурна перебудова економіки. Окрім того, малі підприємства не потребують великого стартового капіталу. Все це дуже необхідно в умовах економічної кризи.